

tidiana SSmae Eucharistiae sumptione, cuius initium *Sacra Tridentina synodus*, servanda adhuc sit lex, qua prohibetur, quominus die Paschatis in ecclesiis non parochialibus, praesertim regularibus, devotionis etiam causa, SSmae Eucharistiae Sacramentum administretur? dan je ovaj odgovor: Negative, contrariis quibuscunque non obstantibus, i odregjeno, da se objelodani u službenom „Acta Apostolicae Sedis“. To je i učinjeno i u br. 22. od 1912. pag. 726.

5. S. Congregatio pro negotiis extraordinariis izdala je dne 12. listopada 1912. deklaraciju, kojom se izjavljuje s obzirom na plaću, koju je nova vlada u Portugalskoj doznabila svećenstvu iz državne blagajne, da je zakon, kojim se ta plaća odregjuje, enciklikom Pape Pija X. od 24. svibnja 1911. *Iam dudum* svečano osugjen i da ga imadu svi zabaclvati; isto tako da se ima zbaciti nova naredba republike Portugalske od 10. srpnja 1912., kojom se vrijegja ugled biskupski, a one službenike, koji plaću primaju, upravo u izvršivanju svoje službe nastoji odvratiti, da ne budu pokorni svojim zakonitim poglavarima, nego da se pokore svjetovnoj vlasti; one pak svećenike, koji su se postojano i velikodušno odrekli plaće, koju vlada pruža, da se imadu pohvalama odlikovati, a onih, koji su je primili, prisiljeni možda siromaštvom, u koje ih bacio nepravedni ovaj zakon, da uzmognu živjeti, dužnost je, da poprave sablazan, koju su dali vjernicima Portugalske, a kako da to učine, neka se drže odredaba svojih biskupa. (Sr. Acta Ap. Sedis VI. 1912. pag. 645.)

Bilješke iz bogoslovske literature.

Apologetičke bilješke.

Posljedice progonstva katoličke Crkve u Francuskoj. Katolička Crkva je već u svojim počecima dokazala, da njezin napredak ne ovisi o samovoljnom čovječjem radu, da li ona može stvarno napredovati i unatoč ljutih protivština sa strane ovoga svijeta. Ova božanska oznaka uvijek je pratila rimsku Crkvu,

pa onda nije nešto neobična, ako mi to isto i danas susrećemo u vjerskim prilikama savremene nam Francuske. Svakako vrijedno je ovdje iznijeti nekoliko sudova, koje nam dolaze od osoba van Francuske, e se uvjerimo, da je današnje progonstvo katolikâ u Francuskoj blagodat za Crkvu. Tako n. pr. Englez Lilley u časopisu „Contemporary“ (od kolovoza 1912.) ovo donosi: „Svagdje se u narodnom francuskom životu opaža nova pobuda za potrebom vjere, što je znak, da je Francuska još u korjenu kršćanska“. Drugi pak engleski novinar, koji je u Parizu živio kakovih dvadeset godina, ovako se izražuje u listopadskom broju „Hibbert Journal-a“ o današnjem vjerskom položaju u Francuskoj: „Jedna od najizrazitijih značajkâ ovih vremena jest napredak rimokatoličke crkve u Francuskoj od njezine rastave sa državom“. Isti se pisac nadalje osvrće na posljedice ukinuća konkordata. I ako je, nastavlja on, ovo bilo popraćeno sa oplijenjenjem crkava, ipak to je napokon riješilo biskupe i kler od svake veze sa državom, koja je priječila procvatu njihove vjerske djelatnosti i udaljivala ih od svakog doticaja sa njihovim stadom. Moramo znati, da je tom prigodom likvidacija crkvenih dobara iznosila do 40 milijuna franaka, kako se to nalazi u najnovijem izvještaju „Administration des domaines“. Uza sve te ne baš povoljne kušnje Crkva u Francuskoj napreduje bolje nego prije. Dandas se više i ne opažaju one manjkavosti, što su bile uslijedile usilnim raspustom učevnih kongregacija. U Francuskoj mi danas nalazimo udrugâ „katol. otaca“ („pères de famille“), koje se junački opiru ateističkoj obuci po državnim školama. Broj svećenikâ i redovnikâ s dana na dan tamo se uvećaje. Tâ dosta je napomenuti, da se o tom uvjerimo, ona razna socijalno-vjerska udruženja u samom srcu Francuske, Parizu, gdje se najbolje zrcali novi katolički život. Da pravo reknemo, danas se tamo propovijeda evanđelje siromašnom pučanstvu mnogo više nego li prije. Iz svih tih predznakova da se nagoviještati, da će katolički leaderi (prvaci), i ako još pod t. zv. antiklerikalnom vladom znati osujetiti posao bezbožne klike, koja s njima nemilosno postupa. Tako barem cijeni i slobodno-mislilački list „La Lanterne“, koji priznaje „neprijeporno oživljavanje kat. crkve“ i objelodanjuje slijedeću opomenu na svoje pristaše: „Kad francuski katolici budu stavili posljednju ruku na svoja djela, koja su započeli stvarati, kad oni budu svrstali mladost u svoja pokroviteljstva

(„patronages“), a radnike u svoje kršćanske udruge („syndicates“), a podmladak srednjeg staleža u svoja učevna društva, eh onda valjat će nam brižno računati š njima“. Dakle se ipak tamo javlja novi katol. život i po misli istih slobodoumnika! Nama je drago čuti, da i protivnici priznavaju neumorni rad progonjenih katolika. Uvijek se ispunja ona: sanguis martyrum, semen christianorum. — Doista: progonstvo je sudbina katol. Crkve!

Anton Lovre Gančević, O. M.

Historične bilješke.

Marijavite. Sve do u najnovije doba mnogo se pisalo i raspravljalo o „novoj vjeri“, koja se bila pojavila u Ruskoj-Poljskoj pod imenom „Marijavitizam“. Starokatolici, raskolnici, razne krivovjerske sekte, a s njime i sav tabor židovsko-liberalnoga novinstva s najvećim oduševljenjem pozdravi novu vjeru i prije no što točno doznadoše, što zapravo uči taj jeres, za koji s pravom reče jedan katolički pisac, da je najsramoćnija izmegju svih jeresi, koje su ikada niknule u Crkvi katoličkoj. — Danas je ta radost u velike ublažena: „nova vjera“ već se preživjela, ona je već ostarjela i počinje umirati.

O postanku te jeresi možemo sa sigurnošću slijedeće za-bilježiti: Godine 1884. nastanila se bila u gradu Polocku 20-godišnja siromašna švelja, Felicija Kozlovska, kćerka jednoga šumara. Bila je to djevojka srednje veličine, križogleda, nervozna, svadljiva i veoma osvetljiva. U Polocku otvori radionu crkvenoga ruha, ali je posao veoma slabo napredovao, i valjalo je mnogo pregarati. U to je vrijeme u Polocku bio kapelanom Kazimir Przyjemski. On nakani da osnuje na temelju-tercijarskih pravila sv. Frane neko novo religiozno udruženje. Tu svoju nakanu spomenu pred Kozlovskom. Neko vrijeme iza toga dne 2. kolovoza 1893. Kozlovska je već imala prvo svoje vi-gjenje (!), u kojem joj bijaše tobož objavljeno, da ju Bog odabire i poziva, neka osnuje udruženje svećenika i pobožnih žena pod imekom „Marijaviti“. To će udruženje imati za zadaću, da predorodi bezbožni svijet, pokvareno svećenstvo i duhovna sjeme-ništa. Kao pomoćno sredstvo za navedenu svrhu služit će mu širenje pobožnosti u čast presv. Bogorodice „de perpetuo succursu“, te širenje pobožnosti prema presv. Evharistiji. Centrum toga udruženja ima da bude kuća Kozlovska. Ona će imati